

Kouvolan kaupunki
Kasvatus - ja opetuslautakunta
Torikatu 10
45100 KOUVOLA

OIKAISUVAATIMUS KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNNAN 8.6.2023 PÄÄTÖKSEEN ELIMÄEN YHTENÄISKOULUN SIIRROSTA KORIALLE

LAPSEN ETU

Elimäen yhtenäiskoulun siirtäminen Korialle asettaa alueen lapset eriarvoiseen asemaan ja rikkoo lasten oikeuksia. Viranhaltijalle ja päätöksentekijälle lapsen edun arviointi on velvollisuus, jota mikään muu seikka ei voi tärkeysjärjestyksessä ohittaa, ei edes raha. Elimäen yhtenäiskoulu sijaitsee tällä hetkellä keskeisellä sijainnilla Elimäen ja Korian oppilaaksiottoalueella. Nykytilanteessa yhdellekään lapselle ei tule kohtuuttoman pitkä koulumatka. Lasten oikeuksien 3.artiklan mukaan lasta koskevia päätöksiä tehtäessä on aina ensimmäiseksi otettava huomioon lapsen etu. Tätä päätöstä tehtäessä näin ei ole toimittu, koska nyt kaukana asuvien lasten 31. artiklan mukainen oikeus levätä, leikkiä ja viettää vapaa-aikaa vaarantuu pitenevien koulumatkojen takia. Koulumatkat vievät niin suuren osan päivästä, että mahdollisuus harrastaa koulupäivän jälkeen ja mahdollisuus saada riittävästi lepoa vaarantuvat.

Vastaavasti voidaan ajatella Korialla asuvien lasten etuna saada koulu lähemmäs heitä. Jos elimäkeläisiä ja korialaisia nuoria katsotaan ryhmänä, elimäkeläiset nuoret tulevat kärsimään muutoksesta enemmän kuin korialaiset nuoret, jos tilanne pysyy ennallaan. Korialaisten nuorten vanhemmat ovat myös muuttopäätöksen tehdessään alueelle todenneet koulumatkan olevan kohtuullinen. Kun kaikki joustavat vähän, ei kukaan joudu kärsimään kohtuuttomasti. Perusopetuslain 3a§ (11.3.2022/163) mukaan perusopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Perusopetuslain 6§ mukaan opetus kunnassa tulee järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Korialaiset nuoret kerätään keskitetysti suppealta alueelta, jolloin koulumatkan pituus eikä matkaan käytetty aika pitene kohtuuttomasti.

Suunnitelma sijoittaa osa Etelä-Elimäen nuorista Inkeröisten yhtenäiskouluun on täysin lapsen edun vastaista ja osoittaa ajattelemattomuutta ja välinpitämättömyyttä päättäjiltä nuorten hyvinvointia kohtaan. Nämä nuoret joutuvat myös epätasa-arvoiseen asemaan verrattuna muihin kouvolaan nuoriin. Etelä-Elimäellä olevat perheet asioivat Elimäki-Kouvola suunnalla ja myös varhaiskasvatus sekä esiopetus järjestetään Elimäellä. Näiden nuorten juuret ja ystävyyssuhteet ovat siis alun alkaen Elimäellä ja Elimäen koulussa. Yläkouluun siirryttäessä nuori on erittäin herkässä vaiheessa kehityksellisesti ja on suuri riski jäädä yksin ja/tai tulla kiusatuksi. Nuori voi pahimmassa tapauksessa joutua uuteen kouluun yksin, jossa muilla nuorilla on jo omat ystäväpiirit. Pahimmassa tapauksessa nuorelle voi kehittyä suuriakin ongelmia ja hän voi syrjäytyä. Valtiontalouden tarkastusviraston mukaan jokainen syrjäytynyt nuori maksaa elämänsä aikana noin 1,2 miljoonaa euroa.

Lapsiasiavaltuutettu otti kantaa lasten yhdenvertaisuuteen kirjeessä kunnille 16.9.2021: *“Lukuisilla kunnan eri sektoreilla tehtävillä päätöksillä on suoria ja välillisiä vaikutuksia lapsiin. Kunnissa päätetään, millainen kasvuympäristö lapsilla on. Lapsiasiavaltuutettu haluaa muistuttaa kuntapäättäjiä siitä, että päätöksillä voidaan vaikuttaa lasten yhdenvertaisuuteen ja siihen, että ketään ei syrjitä mistään syystä.*

Jokainen meistä on vastuussa siitä, että yhteiskunnassamme ei syrjitä lapsia. Kuntapäättäjillä vastuu ulottuu myös kunnalliseen päätöksentekoon. Kaikissa päätöksissä on otettava ensisijaisesti huomioon lapsen etu. Tähän velvoittaa YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus, joka on Suomessa voimassa lakina. Kaikki alle 18-vuotiaat ovat lapsia.

Kaikki lapset ovat yhdenvertaisia. Lapselle kuuluvat kaikki hänelle taatut oikeudet ilman minkäänlaista lapsen tai huoltajansa ominaisuuteen, asemaan tai toimintaan perustuvaa erottelua. Ketään ei saa syrjiä mistään syystä. ([Lapsen oikeuksien sopimus](#), artikla 2).

Lapsen oikeudet eivät toteudu, jos päätöksenteossa keskitytään vain enemmistöön. Jokaisessa kunnassa on erilaisia haavoittuvassa asemassa olevia lapsiryhmiä, ja heidän äänensä jää päätöksenteossa helposti kuulematta. Päätöksistä voi seurata syrjintää tahtomatta, jos asiaan ei kiinnitetä huomiota. Myös eri ikäiset lapset on otettava huomioon päätöksenteossa. Yhdenvertaisuuden huomioiminen on paitsi kunnan velvollisuus, myös tehokas keino ehkäistä syrjäytymistä ja raskaiden palvelujen tarvetta.

Lapsiasiavaltuutettu suosittaa kuntapäättäjiä lisäämään osaamistaan päätösten lapsivaikutusten arvioinnissa. Vaikutuksia arvioimalla voidaan tunnistaa myös oman kunnan lapsiryhmiä, jotka ovat muita haavoittuvimmassa asemassa.

KUSTANNUKSET

Kouvolan kaupungin taloudellinen tilanne on huono ja nyt haetaan säästökohteita. Uusiin investointeihin ei käytännössä ole rahaa ja lisäksi ei ole tarkoituksenmukaista huonossa taloustilanteessa. On myös edesvastuutonta rahan käyttöä investoida uuteen kouluun tilanteessa,

jossa rakennuskustannukset ovat karanneet käsistä, kun Elimäen yläkoulu on täysin käyttökelpoinen.

Elimäen yläkoulun ja Korian koulun korjauskustannuksiksi on arvioitu yhteensä noin 2,1 miljoonaa euroa. Uuden koulun investointikustannukseksi on arvioitu 13,2 miljoonaa euroa. Tämä arvio perustuu kuitenkin vuoden 2019 arvioon ja neljässä vuodessa indeksien mukaan rakennuskustannukset ovat nousseet vähintään 18%, jolloin todellinen kustannusarvio uudesta koulusta olisi todennäköisesti noin 15,6 miljoonaa euroa. Vertailuna Marjoniemen koulun kulut ovat nousseet 30 %, jos sama nousu koskee Korian koulua tällöin, kulut olisivat jopa 17,16 miljoonaa euroa.

On huomioitava, että laskelmissa käytetty henkilöstösäästöt (yhteensä 511 820 €/vuosi) eivät ole paikkasidonnaisia (Taulukko 1). Henkilöstösäästöt syntyvät ikäluokkien pienenemisestä eli vastaavasti henkilöstösäästöjä syntyy myös uuden koulun sijaitessa Elimäellä tai vastaavasti vanhan koulun jäädessä Elimäelle. Henkilöstökulut voivat myös osittain lisääntyä, jos nuorten hyvinvointi huononee ja ohjaajien tarve tätä myöden lisääntyy. Päätöksessä puhutaan toisaalla kahden opettajan vähenemisestä ja toisaalla 10 henkilötyövuoden vähenemisestä. On myös kyseenalaista, miksi varhaiskasvatuksen henkilöstösäästöt on otettu mukaan koulua koskeviin laskelmiin. Varhaiskasvatuksenaan henkilöstösäästöt eivät voi olla riippuvaisia koulun tai varhaiskasvatuksen yksiköiden sijainnista, vaan ne ovat riippuvaisia lapsimäärästä. Toisin sanottuna nämä säästöt eivät ole paikkasidonnaisia.

Kun henkilöstösäästöt jätetään huomioimatta varsinaisia säästöjä uuden koulun rakentamisesta jää 349 509 € lasketun 861 329 € sijaan. Uusi koulu maksaisi itsensä takaisin siis vasta noin 38 vuodessa, todellisuudessa vasta paljon myöhemmin nousseiden kustannusten takia eli noin 49 vuodessa. Jos laskelmiin otetaan mukaan poistot, on laskennallinen säästö vain 71 701 € / vuodessa. Tällöin uusi koulu maksaisi itsensä takaisin 184 vuodessa. On täysin vastuutonta tuhata rahaa uudisrakentamiseen huonossa taloudellisessa tilanteessa, kun peruskorjaaminen on mahdollista ja huomattavasti edullisempaa sekä kestävän kehityksen mukaista. Uuden koulun laskennallinen käyttöikä on noin 50 vuotta.

Peruskorjatussa säästytään mittavilta investointikuluilta ja purkamiskuluilta, joiden takaisinmaksuaika muodostuu nykyisellä kustannustasolla kannattamattoman pitkäksi. Purkamiskuluiksi olemme arvioineet Elimäen yläkoulun osalta noin 300 000 euroa ja Korian koulun 200 000 euroa, jotka voivat hyvinkin olla aliarvioitua. Vertailuna Anjalan koulun purku-urakan hinnaksi muodostui 285 700 euroa. Purkukuluja ei ole alun perin huomioitu lainkaan vertailulaskelmissa. Jos Korian koulu sekä Elimäen yläkoulu peruskorjataan, vuosittainen säästö on tällöin noin 511 820 euroa. Henkilöstösäästöt on mahdollista saavuttaa myös peruskorjauksella, koska ne perustuvat oppilasmäärän vähenemiseen eivätkä ole riippuvaisia koulun maantieteellisestä sijainnista (Taulukko 2). Kuljetuskustannukset ovat todennäköisesti joka tapauksessa pienemmät kuin taulukkoon merkityt, koska lapsimäärä tulee vähenemään.

TAULUKKO 1. Kustannusvertailu Korian yhtenäiskoulun investointi ja alakoulun jatkuminen Elimäellä sekä varhaiskasvatuksen muutokset Korian alueella. Kasvatus- ja opetuslautakunta 8.6.2023. Taulukkoon on lisätty arviot purkamiskustannuksista, joita ei lautakunnalle toimitetuissa laskelmissa ollut lainkaan huomioitu.

Elimäki-Koria vuosikustannukset	Nykytilanne (14.067 m ²)	Investointi valmis, koulu Koriolla (4.500 m ²)	Muutos
Ylläpito	1 035 711	731 014	304 697
Henkilöstö, perusopetus	3 931 973	3 736 973	195 000
Henkilöstö, varhaiskasvatus	1 141 420	824 600	316 820
Muut kulut, kuljetus	821 406	776 594*	44 812
Kulut yhteensä	6 930 510	6 069 181	861 329
Poistot	162 192	440 000	-277 808
Laskennalliset kust. yht.	7 092 702	6 509 181	583 521
Peruskorjaustarve 2020 Trellum	753 382	0	
Perusparannustarve 2020 Trellum	1 347 683	0	
Investointikustannus	0	13 200 000**	
Yläkoulun purkamiskustannukset arvio	0	300 000***	
Korian koulun purkamiskustannukset arvio	0	200 000***	
Korjaus/Investointikustannukset	2 101 065	13 700 000	
Oppilasmäärä	705	550	

*Kuljetuskustannukset todennäköisesti suuremmat, jos ei ole huomioitu kaikkia lisääntyviä taksikuljetuksia ja syöttöliikennettä

**Investointikulu todennäköisesti huomattavasti suurempi noin 17,1 milj. euroa

***Purkukustannusarvio muiden koulujen purku-urakoiden perusteella

TAULUKKO 2. Kustannusvertailu Korian koulun ja Elimäen yläkoulun peruskorjaus, uutta koulua ei rakenneta.

Elimäki-Koria vuosikustannukset	Nykytilanne (14.067 m ²)	Korian koulun ja Elimäen yläkoulun peruskorjaus, ei uutta koulua	Muutos nykytilanteeseen verrattuna
Ylläpito	1 035 711	1 035 711	0
Henkilöstö, perusopetus	3 931 973	3 736 973	195 000
Henkilöstö, varhaiskasvatus	1 141 420	824 600	316 820
Muut kulut, kuljetus	821 406	821 406*	0
Kulut yhteensä	6 930 510	6 418 690	511 820
Poistot	162 192	162 192**	0
Laskennalliset kust. yht.	7 092 702	6 580 882	511 820
Peruskorjaustarve 2020 Trellum	753 382	753 382	
Perusparannustarve 2020 Trellum	1 347 683	1 347 683	
Investointikustannus	0	0	
Yläkoulun purkamiskustannukset arvio	0	0	
Korian koulun purkamiskustannukset arvio	0	0	
Korjaus/Investointikustannukset	2 101 065	2 101 065	
Oppilasmäärä	705	550	

*Kuljetuskustannukset todennäköisesti pienemmät kuin nykytilanteessa, johtuen lapsimäärän vähenemisestä

**Poistot todellisuudessa suuremmat, koska rakennusten arvo nousee peruskorjauksen myötä

Koulukuljetuskustannukset

Edelleen on epäselvää, miten koulukuljetus Elimäen alueelta Korialle aiotaan järjestää. Tästä ei ole esitetty selkeää ja kattavaa sekä realistista suunnitelmaa. Näin ollen lapsen etua tai lapsivaikutusarviointia ei myöskään tältä osalta ole voitu tehdä. Kasvatus- ja opetuslautakunnan 8.6.2023 pöytäkirjan liitteessä 3 piirretyissä kartoissa on edelleen merkitty kolme bussilinjaa, kun laskelmissa on puhuttu yhdestä bussilinjasta. Karttoihin on merkitty mm. Raussilan ja Hämeenkyllän alueen lapset taksikuljetuksen piiriin, jotka tällä hetkellä kulkevat linjan 48 bussilla kouluun. On myös kyseenalaista, säilyykö linja 48, jos näin paljon lapsia joudutaan kuljettamaan taksilla. Tällöin se tarkoittaisi myös Villikkalan lasten muuttumista taksikuljetusoppilaiksi. Jos bussilinja 48 loppuu, myös alakoululaiset kuuluvat tällöin taksikuljetuksen piiriin. Yhden bussilinjan toteutuminen on mahdotonta pelkästään jo sen takia, että lapset sijaitsevat eri puolilla kuutostietä. Jos bussilinja kulkee kuutostien kautta keräten Mommolan, Hongiston ja Teuroisten alueen lapset Korialle, ei samalle reitille osu Rahikkalan, Löytyn ja Takamaan alueen lapset. Toisin sanottuna vähintään kaksi linjaa tarvitaan Korian suuntaan lisääntyvien taksikuljetusten lisäksi. Toisaalta alakoululaisille tarvitaan vähintään kaksi linjaa Elimäen suuntaan taksikuljetusten lisäksi tai vastaavasti lisää taksikuljetuksia. Onko nämä kulut todella otettu huomioon laskelmissa ja todelliset kulut laskettu realistisesti? Taksikuljetus on kuitenkin aina bussikuljetusta kalliimpi vaihtoehto.

Kuntaliiton koulukuljetuskyselyssä mainitaan kustannusten karsimiseen käytetyiksi keinoiksi mm. taksikuljetusten vähentäminen ja syöttöliikenteen karsiminen reittisuunnittelussa. Reittilinjat ja isot kuljetuskapasiteetit puolestaan ovat kustannuksia vähentävät keinot eli näin ollen nykyinen vaihtoehto on myös todennäköisesti edullisin vaihtoehto. Nykyisessä tilanteessa, jossa koulu sijaitsee Elimäellä, riittää kolme bussilinjaa. Koulun sijaitessa Korialla, linjoja näytettäisiin tarvittavan jopa neljä tai vaihtoehtoisesti taksikuljetusten määrä lisääntyisi huomattavasti enemmän kuin laskelmissa on otettu huomioon. Vaikutusten ennakoarvioinnissa on otettu huomioon vain Elimäen alueelta kuljetettavien lasten määrä. Yläkoulun sijaitessa Korialla, laskelmiin tulee kuitenkin ottaa mukaan myös Korian alueen kuljetettavien lasten määrä, joka on noin 30 lasta vuosittain. Karttoihin merkityt oppilaat ovat ainoastaan vuosilta 2027–2030 ja näyttää, että osa oppilaista ”katoaa”, mutta osalla on myös pienempiä sisaruksia, jotka eivät vielä näissä kartoissa näy syntymävuotensa takia.

ELIMÄEN YLÄKOULUN PURKAMISEN VAIKUTUKSET

Elimäen yläkoulun ylläpitokustannukset ovat laskemien mukaan 1 035 711 € ja uuden koulun 731 014 € vuodessa. Jotta laskettu 304 697 € säästö saavutetaan, vaatii tämä Elimäen yläkoulun purkua, muuten ylläpitokustannukset ovat yhteensä 1 766 725 €. Laskelmissa ei ole otettu huomioon purkamisesta aiheutuneita kustannuksia. Elimäen yläkoulun purkaminen lopettaa Elimäeltä myös koulun keittiön toiminnan ja ruoka joudutaan kuljettamaan alakoululle ja varhaiskasvatukseen Kouvolan alueelta. Ruoan laatu heikkenee ja ruoan kuljettaminen aiheuttaa kustannuksia sekä päästöjä. Ruoan laadun heikkeneminen voi näkyä jatkossa myös ruokahävikin kasvamisena ja

toisaalta koululaisten huonontuneena jaksamisena. Laskelmissa ei ole huomioitu ruoan kuljetuksesta aiheutuvia kuluja, jotka vähentävät uuden Korian koulun säästöjä.

Päätöksessä ei ole otettu huomioon päätöksen vaikutusta alueen muihin asukkaisiin ja heidän hyvinvointiinsa. Yläkoulun purkaminen hävittää Elimäeltä täysikokoisen liikuntasalin tilat kuntalaisilta. Elimäen alueelle jää vain alakoulun pieni liikuntasali nykyisten kolmen salin sijaan. Pieni sali ei sovellu kaikkien lajien harrastamiseen mm. lentopallon ja jalkapallon. Päätöksissä on otettava huomioon kokonaiskuva, mihin kaikkiin tekijöihin ratkaisu perustuu. Harrastamisen yksi oleellinen mahdollistava tekijä on se, että palvelu on lähellä. Monellakaan elimäkeläisellä ei ole mahdollisuutta harrastaa esimerkiksi Kouvolan keskustan alueella matkoihin kuluvan ajan takia tai ajoneuvon puutteen vuoksi. Kaikilla kuntalaisilla tulee olla yhtäläinen oikeus huolehtia terveydestään ja kunnostaan liikuntaa harrastamalla eri lajien muodoissa. Liikunnan vähäisyys ja kunnan huononeminen tulevat maksamaan kaupungille lisääntyvinä terveysmenoina. On huomioitava, että ennaltaehkäisy on aina halvempaa kuin ongelmien hoitaminen. Myös tämä puoli tulee ottaa huomioon päätöstä tehtäessä, on pystyttävä katsomaan kokonaiskuva.

Kaupungin rasitteeksi jäävät yläkoulun ylläpitokulut, jos Elimäen yläkoulua ei pureta. Tällöin uuden koulun ns. säästöt pienenevät entisestään. Järkevämpi vaihtoehto ja kuntalaisten etu olisi vanhan koulun peruskorjaaminen ja säilyttäminen nykyisessä sijainnissaan. Myös Elimäen alueen asukkailla on oikeus saada palveluita maltillisten etäisyyksien päässä verorahoilleen vastineeksi.

KUNTALAISTEN JA LASTEN KUULEMINEN

Kuntalaisten kuuleminen oli järjestetty epäasiallisesti ja tarkoituksenhakuisesti. Ns. kuntalaisten kuulemistilaisuus oli lähinnä infotilaisuus tulevasta tehtävästä päätöksestä siirtää koulu Korialle. Alun perin kuulemistilaisuus oli tarkoitus järjestää Elimäellä lähellä päätöstä koskevia kuntalaisia 9.3.2023. Nyt ns. kuuleminen järjestettiin 20.4.2023 eli vain viikkoa ennen kasvatus- ja opetuslautakunnan kokousta, joka oli 27.4.2023. Kuuleminen oli näin ollen pelkkä muodollisuus ja todellinen kuntalaisten vaikuttamismahdollisuus täysin mitätön.

Lasten kuuleminen kuitattiin netissä järjestetyllä kyselyllä. Huomioitavaa kuitenkin on, ettei kyselyyn vastanneet lapset ja vanhemmat, joita asia varsinaisesti koskee eli vuoden 2012 jälkeen syntyneet lapset ja heidän vanhempansa. Heillä ei myöskään välttämättä ollut edes tietoa asiasta, jollei heillä ole Wilmaa käytössä lapsen nuoren iän takia. Nuorimmat vastaajat olivat vuonna 2015 syntyneitä. Kysymysten asettelu oli harhaanjohtavaa ja tarkoituksenhakuista. Lisäksi oli aivan käsittämätöntä, että kyselyyn oli ympätty niin Valkealan, Sippolan kuin Elimäen asiat, kun nämä alueet sijaitsevat aivan eri puolilla Kouvolaa ja sippolalaisia ei Elimäen asiat kosketa yhtään sen enempää kuin elimäkeläisiä Valkealan asiat. Näin ollen tulokset voivat myös vääristyä. Kyselyyn olisi pitänyt ottaa huomioon vain sen alueen asukkaiden mielipide asiasta, jolle asia kuuluu. Määrällisesti on myös oletettavaa, että Korian koulua kannattavia vastauksia tulee enemmän, koska korialaisia on enemmän kuin elimäkeläisiä.

On myös arveluttavaa, miksi kolme päätöstä, jotka eivät liity toisiinsa mitenkään oli koplattu samaan pykälään. Päätös on ollut todella monimutkainen ja jokainen näistä päätöksistä olisi ansainnut kunnollisen perehtymisen ja ajan päättäjiltä, jotta he voisivat paremmin käsittää kokonaisuuden, johon päätös vaikuttaa. Kyseenalaista on myös, miksi tällainen päätös on sysätty kasvatus- ja opetuslautakunnalle, kun normaalisti valtuusto päättää tällaisista asioista.

LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

“Lapsivaikutusten arviointi tulee tehdä aina, kun kunta suunnittelee koulutusta, liikennettä, rakentamista, maankäyttöä, liikunta- kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluita, sosiaali-, terveys- ja varhaiskasvatuspalveluita tai mitä tahansa muuta, jos se vaikuttaa suoraan lapsiin ja nuoriin. Kunnan päätöksentekijöiden ja viranomaisten on aina kyettävä perustelevaan, miten lasten etua on arvioitu päätösten valmistelussa ja muussa viranomaistoiminnassa. Jos päätöksellä tai toimenpiteellä on mahdollisesti merkittävä vaikutus lapsiin, tarvitaan yksityiskohtainen ja kattava lapsivaikutusten arviointi.” (www.lapsiystavallinenkunta.fi)

Lapsivaikutusten arviointia ei ole tehty tai se on puutteellinen eikä tarpeeksi kattava. Kasvatus- ja opetuslautakunnan 8.6.2023 pöytäkirjan liitteessä 4 on ennakkovaikutusten arviointi Pohjois-Valkealan, Sippolan ja Elimäki-Koria alueen palveluverkon kehittämissuunnitelma. Tuossa liitteessä mainitaan, että nykytilassa opetuksen toteuttaminen opetussuunnitelman ja nykyisen oppimiskäsityksen mukaisesti ei ole mahdollista. Opetussuunnitelman mukainen opetus ei ole riippuvainen koulun sijainnista eikä kunnosta. Tätä väitettä ei ole myöskään perusteltu mitenkään. Nykytilanteesta mainitaan myös, että nykyisin käytössä olevat tilat ovat riski lasten terveydelle, hyvinvoinnille ja turvallisuudelle. Elimäen yläkoulussa ei ole kuitenkaan todettu kosteus- tai homeongelmia, jotka voisivat aiheuttaa riskin terveydelle, hyvinvoinnille ja turvallisuudelle. Mihin tämä väite siis perustuu?

Jos viranhaltija valmistelelee lapsia koskevaan rakennushankkeeseen liittyvää päätöstä, on viranhaltijalla velvollisuus varmistaa, että lapsia kuullaan oikea-aikaisesti ja oikealla tavalla. Lisäksi käytössä tulee olla riittävästi tutkimustietoa ja eri alojen asiantuntemusta hankkeen lapsia kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi. Päätöksen perustelut tulee kirjata avoimesti esille. Perustelussa on kerrottava, mitä on pidetty lapsen etuna ja miksi, sekä miten etua on punnittu asiassa ilmenneisiin muihin seikkoihin nähden. Tällaista ei ole tehty.

Vaihtoehdossa, jossa yläkoulu siirtyy Korialle, mainitaan, että kuljetettavia lapsia olisi vain 50 lasta nykyisen 180 lapsen sijaan. Tässä laskelmassa on kuitenkin otettu huomioon vain Elimäen alueen lapset. On otettava huomioon kuitenkin, että myös Korian alueella on edelleen lapsia, jotka kuuluvat koulukuljetuksen piiriin, vaikka koulu sijaittisi Koriolla. Heitä on vuosittain noin 30. Eli yhteensä kuljetettavien lasten määrä vuosittain on 80–90 väitetyin 50 lapsen sijaan.

VAATIMUKSET JA PERUSTELUT

Vaadimme, ettei yläkoulua siirretä Elimäeltä Korialle vaan vanha yläkoulu ja Korian koulu peruskorjataan. Kaupungin taloudellisen tilanteen kannalta tämä on ainoa ja oikea ratkaisu ja muu toiminta on vastuutonta rahan käyttöä. Jos uusi koulu aiotaan taloudellisesta tilanteesta huolimatta rakentaa tai kaupungin taloudellinen tilanne paranee huomattavasti, tulee uusi koulu rakentaa Elimäelle, jossa se sijaitsee keskitetysti kaikkiin Elimäen ja Korian alueen oppilaaksiottoalueiden oppilaisiin nähden. Tällöin nuoret ovat tasavertaisessa asemassa, lasten etu toteutuu ja yksilöt eivät joudu alttiiksi kohtuuttomille koulumatkoille ja lasten oikeuksien menetykselle. Päätöksessä ei ole huomioitu kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen tutkimusta, jossa pitkien koulumatkojen on todettu vaikuttavan nuorten jaksamiseen, lepoaikaan, harrastusmahdollisuuksiin ja mm. ystävyysuhteiden ja perhesuhteiden ylläpitoon. Pitkät koulumatkat eivät lähtökohtaisesti edistä opiskelun esteetöntä sujumista eikä kouluuyhteisön viihtyisyyttä (KARVI 2022). Näin ollen voidaan todeta, ettei lapsen etu myöskään toteudu.

Päätöksessä ei ole otettu huomioon lapsen edun ensisijaisuutta, lapsiasian vaikutuksen arviointia ei ole tehty ja päätös perustuu väärin perusteisiin, jotka mm. eivät riipu koulun sijainnista. Näin ollen päätös on virheellinen eikä osoita kestävästä kehitystä, talouden huolellista suunnittelua ja kokonaiskuvan hahmottamista. Lapsen edun ensisijaisuus on huomioitava ja otettava huomioon, etteivät lapsen oikeudet toteudu, jos keskitytään vain enemmistöön. On siis huomioitava ne yksilöt, joille koulumatkat pitenevät kohtuuttomasti koulun siirron myötä.

Kustannuslaskelmat tulee avata tarkemmin kuljetusten ja henkilöstösäästöjen osalta niin lautakunnan jäsenille kuin kuntalaisillekin, jotta voidaan nähdä puolueettomasti, mistä säästöt todellisuudessa syntyvät: lapsimäärän vähenemisestä vai koulun sijainnista. Tällä hetkellä laskelmissa ei ole otettu lainkaan huomioon vertailua tilanteeseen, jossa koulut peruskorjattaisiin ja uudesta investoinnista luovuttaisiin. Kustannuslaskelmissa tulee laittaa rinnakkain uuden koulun investointi ja vanhojen koulujen peruskorjaus ja verrata näitä laskelmia realistisilla, päivitettyillä summilla.

Kuljetusten osalta täytyy tehdä tarkemmat laskelmat niin aikojen kuin kustannustenkin suhteen, jos taksikyydit oleellisesti lisääntyvät ja bussilinjat vähenevät. On tehtävä myös realistinen suunnitelma, onko oikeasti vain yksi bussilinja mahdollinen Korian suuntaan, koska karttaa tarkastelemalla tämä näyttää käytännössä mahdottomalle ja kuljetusajat kasvavat kohtuuttomasti.

Varhaiskasvatuksen osuus on poistettava kustannuslaskelmasta, koska varhaiskasvatuksen kulut eivät varsinaisesti kuulu perusopetukseen.

Laskelmissa esitetyt säästöt täytyy olla todellisia ja riippuvaisia nimenomaan uudesta koulurakennuksesta ja sen sijainnista. Muuten kyse on ainoastaan aluepolitiikasta, joka asettaa eteläisen Elimäen lapset eriarvoiseen asemaan ja tällöin päätöstä ei ole tehty lapsen etu edellä, johon päättäjät ovat kuitenkin velvoitettuja. *“Lapsella on oikeus siihen, että hänen etunsa otetaan huomioon ensisijaisena eli arvioidaan ja asetetaan se etusijalle häntä koskevissa toimissa ja päätöksissä — Jos muiden intressejä ja lapsen etua ei pystytä sovittamaan yhteen, etusija on*

annettava lapsen edulle. Sillä on korkeampi painoarvo kuin muilla seikoilla”
(www.lapsiystavallinenkunta.fi)

Vaadimme, että elimäkeläisille lapsille ja nuorille taataan yhtäläinen oikeus käydä peruskoulu omien ikätovereiden kanssa samassa koulussa kuin muillakin kouvolaalaisilla eikä heitä riepotella muihin vieraampiin kouluihin yläkoulun kynnyksellä. Jos yläkoulun sijainti on jatkossa Koriolla, täytyy Kouvolan kaupungin järjestää jokaiselle elimäkeläiselle oppilaalle mahdollisuus käydä yläkoulu Koriolla yhdessä muiden elimäkeläisten ikätovereiden kanssa, olipa kuljetusmuoto tai kustannukset mitä hyvänsä. Raha ei voi ajaa lapsen edun edelle. Lapsen etu on menettelysääntö (www.lapsiystavallinenkunta.fi)

Vaadimme, että otatte päätöksessä huomioon myös Lapsiasiavaltuutetun kirjelmän kunnille: *Lasten ja lapsiryhmien yhdenvertaisuuteen kannattaa panostaa, Lapsiasiavaltuutetun kirjelmä Suomen kunnille 16.9.2021 (LIITE1)*

Vaadimme, että päätöksessä otetaan huomioon yläkoulun purkamisesta aiheutuva vaikutus alueen muihin asukkaisiin ja heidän hyvinvointiinsa varsinkin liikuntatilojen vähenemisen kannalta. Päätöksestä tulee ottaa huomioon myös vaikutukset aluepolitiikkaan ja alueen houkuttelevuuteen ja näin ollen myös Kouvolan asukasmäärään.

Lisätiedot ja yhteyshenkilö:

[REDACTED]
Elimäen vanhemmat ry vpj
[REDACTED]
p. [REDACTED]

Tämä oikaisuvaatimus on laadittu seuraavien yhteisöjen nimissä:

Elimäen vanhemmat ry
Mannerheimin Lastensuojeluliiton Elimäen yhdistys ry
Elimäen Helluntaiseurakunta
Elimäen Maaseudun Kehittämisyhdistys ry
Elimäen Maatalousseura ry
Elimäen Nuorisoseura Ry
Elimäen Pestoomarkkinat ry
Elimäen Vapaaehtoinen Palokunta ry
Elimäen Vauhti ry
Eläkeliitto Elimäen yhdistys ry
MTK - Elimäki ry
Raussilan kyläyhdistys ry
Villikkalan kyläyhdistys ry

LÄHTEET:

Esi- ja perusopetuksen koulukuljetukset 2020, Sjöström Mari, Lahtinen Jarkko & Svartsjö Mikko (<https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2022/2146-esi-ja-perusopetuksen-koulukuljetukset-2020>)

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (KARVI) 2022: Maaseutu- ja saaristoalueille asuvien lasten sivistyksellisten ja sosiaalisten oikeuksien toteutuminen kouluverkon muutoksissa ja peruskoulujen lakkautusten vaikutukset alueiden elinvoimaan.

(https://karvi.fi/wp-content/uploads/2022/11/KARVI_2922-1.pdf)

Kasvatus- ja opetuslautakunta pöytäkirja 27.04.2023

Kasvatus- ja opetuslautakunta pöytäkirja 08.06.2023

Kouvolan joukkoliikenteen reitti- ja linjastouudistus loppuraportti 20.1.2023

Kouvolan kaupunki 2019: Kasvatus ja opetus -toimialan palveluverkkopäätös

Lapsiasiavaltuutetun kirjelmä Suomen kunnille 16.9.2021: Lasten ja lapsiryhmien yhdenvertaisuuteen kannattaa panostaa

(<https://lapsiasia.fi/-/kirjelma-kunnille-yhdenvertaisuudesta-1>)

Perusopetuslaki 3a§ (11.3.2022/163) (<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>)

Unicef - lapsiystävällinen kunta (www.lapsiystavallinenkunta.fi)

Unicef - Lapsen oikeuksien sopimus: tiivistelmä (www.unicef.fi/tyomme/lapse-oikeudet/lapsen-oikeuksien-sopimus/lapsen-oikeuksien-sopimus-tiivistettyna/)

LIITTEET:

LIITE 1: Lapsiasiavaltuutetun kirjelmä Suomen kunnille 16.9.2021: Lasten ja lapsiryhmien yhdenvertaisuuteen kannattaa panostaa

